TEKST **WILLEMIJN KRUIJSSEN**
BEELD **MILAN VERMEULEN**

'Hé homo, waar zijn je spitzen?

Op zijn 21ste stopte Rory de Groot definitief met wat hij het allerliefste deed: voetballen. Twee jaar eerder was hij nog gedebuteerd in het eerste van Feyenoord. Hij maakte er zijn theatervoorstelling *Hand in Hand* over.

Het repeteren is als trainen, de regisseur is als de trainer, de hoofdrolspeler als de vedette, het ensemblewerk als teamsport, de mise-en-scène als het tactisch plan en de kleedkamer is zowel bij het toneel als bij het voetbal extreem belangrijk. Maar verder zijn ze compleet verschillend, de twee werelden die theatermaker Rory de Groot (30) het beste kent.

Het verhaal van Rory is op z'n minst bijzonder te noemen. Als jongetje blijkt al snel dat hij beter kan voetballen dan zijn vriendjes en zijn vijf jaar oudere broer. Hij doorloopt de jeugdopleiding van Feyenoord, de club van Rotterdam-Zuid, waar Rory opgroeit. Alles wijst erop dat hij het als verdediger gaat maken: hij speelt in het Nederlands Elftal onder 21, in het beloftenelftal van Feyenoord, is aanvoerder van zijn team én debuteert in het eerste tijdens een wedstrijd in een uitzinnig stadion met 55.000 toeschouwers, in Japan.
Maar dan stopt die stijgende lijn. 'Ik had verwacht dat ik bij de selectie zou komen. Niet direct een basisplaats, maar dat ik mee zou trainen, een keertje op de bank, dat ik misschien zelfs een officieel debuut zou maken.' In plaats daarvan krijgt hij te horen dat hij nog een jaar moet rijpen in het beloftenelfal. De voetballer had daar geen trek in, vroeg of hij niet kon worden uitgeleend aan Excelsior, een andere Rotterdamse club die in de eerste divisie speelt. 'Adrie Koster, de trainer destijds, zag het wel zitten. Maar ik was nog niet begonnen of er kwam een trainerswissel. En Kosters opvolger was niet zo te spreken over mij.' Wat volgde waren conflicten, geen basisplaats en een verstoorde werkverhouding.

Irritant joch

Goed, hij moet ook zijn hand in eigen boezem steken: Rory is mondig, verkondigt zijn mening graag. Hij is opgevoed met het idee dat je altijd de discussie aan kunt gaan. 'Maar zo werkt het niet in de voetballerij. Dat is een hiërarchische wereld, met de trainer bovenaan. Gaat het goed met je als speler en je hebt een grote mond, dan wordt het als kwaliteit gezien. Gaat het slecht, dan ben je een lastpak, een irritant joch. Ik heb het allebei meegemaakt: in de jeugdopleiding kreeg ik de aanvoerdersband en bij Excelsior werd ik uit de selectie gegooid. Als het niet goed gaat met je carrière, kan het een heel lelijke wereld zijn. Bij Excelsior liep het zo uit de hand, dat ik me op een gegeven moment niet meer mocht omkleden in dezelfde kleedkamer als de andere spelers. Ik werd er diep ongelukkig.'

Anderhalf jaar na zijn veelbelovende debuut stopt hij met hetgeen dat hij het liefst doet. Nog geen vijf maanden later wordt hij aangenomen voor de Toneelschool. In Amsterdam nota bene, als ex-Feyenoorder. Hoewel het voor een buitenstaander opvallend klinkt, was de gang naar het theater voor Rory een logische stap. Hij studeerde na het

vwo en naast het beloftenelftal een jaar Film, Televisie & Theaterwetenschappen in Utrecht. Vlak voordat hij stopte met de sport, was hij begonnen met *stand up comedy*. 'Ik heb een keer opgetreden voor alle medewerkers van Varkenoord, de jeugdopleiding van Feyenoord. Als je nu naar de club gaat en vraagt naar Rory de Groot, noemen ze eerst dat optreden en dan pas mij als voetballer.'
In zijn enthousiasme meldde hij zich aan voor het Amsterdam Kleinkunst Festival, onbewust wat voor prestigieus gebeuren dat is. 'Met een grote glimlach heb ik staan *stand uppen*. Veel imitaties en typetjes. Ik had geen flauw idee wat ik stond te doen, maar het werkte wel.'
Kort daarna deed hij auditie voor de Toneelschool, niet in de veronderstelling dat hij aangenomen zou worden. 'Ik mocht terugkomen na de kennismakingsdag en bij de workshops dacht ik: 'Hé, dit kan ik'. Bij de auditie deed ik een moeilijke tekst van Gerrit Komrij en een bewerking van een stukje uit *Ruwe Pit* van Theo Maassen. Later bleek dat laatste de doorslag te hebben gegeven.'
Anders zijn dan anderen is op de Toneelschool niet per se een nadeel en met zijn vorige leven als voetballer wás Rory anders. 'Voetbal heeft me geen windeieren gelegd. Carice van Houten zat als oud-student in de jury. Zij heeft me later nog wel eens verteld dat Ruut Weissman, artistiek directeur van de opleiding en voetbalfan, bij het maken van de keuze wie er toegelaten zou worden steeds zei: 'Hij is profvoetballer geweest, hè, wist je dat? Profvoetballer'.'

Cultuurshock

Het was een hele verandering, de overgang van voetbal naar de Toneelschool. 'Alles wat ik voor die tijd deed, had met voetbal te maken. Al mijn vrienden zaten in de voetbalwereld. Bij toneel werkt het heel anders. 'Hoe gáát het met je?' Bij voetbal werd er niet zoveel gepraat en geknuffeld.'
Zijn 'vorige leven' is waar Rory's voorstelling *Hand in Hand* over gaat. Het is een autobiografische solo. Hij draagt een Feyenoord-shirt, maar er komt geen bal het toneel op. Want: 'Het gaat niet over voetbal. Het is een universeel verhaal over dromen, ambities en de toewijding om die te verwezenlijken. Hoe je er mee omgaat als het niet lukt. Ben jíj dan mislukt? Universeel, omdat voor een student aan de kunstacademie hetzelfde kan gelden als voor iemand die piloot wil worden, maar niet goed is in wiskunde.' Dat Feyenoord-shirt viel vorig jaar in slechte aarde bij Ajax-hooligans, die Rory bedreigden. Hij moest zelfs een voorstelling in Amsterdam aflasten. Wellicht dat er maatregelen genomen moeten worden als hij komend seizoen in de hoofdstad speelt. Maar Rory, die al jaren in Amsterdam woont, is er nuchter onder. 'Dat zien we dan wel weer.'

Rory wilde een fysieke theatervoorstelling over voetbal en geen voetbalvoorstelling. Hij nam regisseur Ria Marks van theatergezelschap Orkater in de hand, niet bepaald een voetballiefhebber. 'Zij was het ideale testpubliek. Als ze er echt niets van snapte, moest het minder. Maar ze zei ook dat ik juist jargon moest gebruiken vanwege de metaforische of beeldende kracht. Er is een scène over hoe ik op het veld stond. Dan praat ik in moordend tempo: inzakken! Linies kort op elkaar! Pressie! Voor een leek is het onbegrijpelijk, maar dat maakt niet uit. Het gaat om de energie en de bezetenheid.'
Spijt dat hij is gestopt met voetbal, heeft Rory nooit gehad. 'Als ik nu nog ergens spijt van zou hebben, dan is het dat ik het plezier ben verloren in het spelletje dat ik het allerliefste deed.' Hij kan inmiddels weer *Studio Sport* kijken. Dat vond hij de eerste twee jaar ondraaglijk, omdat hij alle spelers kende.
Uiteindelijk voelt Rory zich in de theaterwereld het meest compleet. 'Ik heb genoten van de kleedkamerhumor, de successen, je modderig door een wedstrijd worstelen. Maar ik kon voetbal en studeren niet combineren.' Hij herinnert zich nog een goed gemaakt tentamen. 'Twee uur later moest ik trainen en ik wist dat ik niet kon aankomen met: 'Ik heb een 9,5 voor dansgeschiedenis, het hoogste van mijn jaar'. Dat was een uitnodiging voor opmerkingen als: 'Hé homo, waar zijn je spitzen?'.'
Dit verhaal, zijn verhaal: hij wordt niet de acteur die zijn vorige leven niet kan vergeten. Hij vertelt het nog één keer tijdens deze voorstelling, dan is het mooi geweest. Maar met vóetbal, de grootsheid ervan. Daarmee is hij nog lang niet klaar als theatermaker. Zijn volgende voorstelling gaat *Zwarte Voeten* heten en vertelt over de Franse filosoof Albert Camus, die een talentvolle keeper was tot hij tbc kreeg. Een voorstelling over hoe voetbal en geweld al vanaf het ontstaan van de sport onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Info: rorydegroot.nl.
Je krijgt tot 50% CJP-korting in het theater.